

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**III Всеукраїнської
науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

**«Соціально-етичні та деонтологічні проблеми
сучасної медицини
(немедичні проблеми в медицині)»
24-25 лютого 2022 року**

м. Запоріжжя

УДК 614.253(063)

С69

Редколегія:

Боярська Л.М. – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

Утюж І.Г. – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Котлова Ю.В. – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Сепетий Д.П. – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Мегрелішвілі М.О. – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Касаткіна К.А. – кандидат історичних наук, викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Павленко Н.В. – кандидат філософських наук, викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

Збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (24-25 лютого 2022 року). – Запоріжжя: ЗДМУ, 2022. – 248 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Кравченко В.Ю.</i> Професійне та емоційне вигорання працівників медичної сфери	141
<i>Шовкопляс О.В.</i> Проблема професійного вигорання педагогів	143
<i>Разумна А.Г., Стриженко Т.О.</i> Професійна ідентичність як чинник запобігання професійного вигорання лікарів	146
<i>Стынкэ К.А., Пынзару Ю.В., Тону Т.С.</i> Условия труда и уровень заболеваемости медицинского персонала бригад скорой медицинской помощи	149

5. ПРОБЛЕМА ТІЛЕСНОСТІ

<i>Вещикова О.С.</i> Тематика тілесності у творчості Гевіна Френсіса	153
<i>Мереуцэ И.Е., Леорда А.И., Ожован В.В.</i> Морально-этические проблемы в исследовании сахарного диабета I типа у детей	155
<i>Капустін С.А., Давидова А.Г.</i> Допомога невиліковно хворій людині: гуманітарний аспект	158
<i>Крупей К.С.</i> Основні принципи створення недискримінаційного освітнього середовища при викладанні студентам дисципліни “Мікробіологія, вірусологія та імунологія”	159
<i>Цимбал А.Ю., Котлова Ю.В.</i> Місія філософії в сучасній діагностиці стану мінеральної щільності кісток у передчасно народжених – близнюків	162
<i>Маганова Т.В., Ткаченко Н.О.</i> “Контрацепція – зло чи благодать?” у світлі філософського питання тілесності	163
<i>Русу-Радзикевич Н.В.</i> Некроз костей лица, связанный с проблемой телесности	165
<i>Савельев В.Г., Рябоконтъ Е.В., Фурик Е.А., Ялова Г.В., Рябоконтъ Ю.Ю.</i> Философия религии и проблема телесности и нравственности в здоровье человека	170

6. ПРОБЛЕМА ЛІКАРЯ-ВИКЛАДАЧА – ЯКИЙ ПІДХІД ДО РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ Є ОПТИМАЛЬНИМ?

<i>Рудько Н.П., Александрова К.В., Крісанова Н.В.</i> Проблема академічної прокрастинації та навчальної мотивації студентів ЗВО	173
<i>Подліанова О.І., Котлова Ю.В., Дмитрякова Г.М.</i> Кліпове мислення: втрачені пазли	175
<i>Візір В.А., Деміденко О.В., Садовов А.С., Приходько І.Б., Буряк В.В., Шолох С.Г.</i> Оптимізація підходів до самостійної роботи іноземних студентів	177

7. ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

<i>Марков Ю.І.</i> Особливості дистанційного навчання в умовах пандемії	179
<i>Марушко Ю.В., Бойко Н.С., Чабанович О.В.</i> Особливості викладання педіатрії в умовах пандемії COVID-19	184

прощати себе за невиконані завдання у майбутньому зменшує ризик виникнення прокрастинації.

Використання таких простих правил призведе до додаткової мотивації працювати ще продуктивніше і допоможе вивести із кола прокрастинації.

Сучасна психологічна наука пропонує програми достатньо ефективні і прості в здійсненні, які не передбачають наявності спеціальних психологічних знань та навичок, проходження довгострокового навчання у рамках психотерапевтичних шкіл. Вони можуть бути реалізовані без відриву студентів від основного навчання і не вимагають складних діагностичних заходів, підходять як для допомоги студентам, що страждають прокрастинацією, так і для профілактики відкладання.

Так невеликі щотижневі перевірочні роботи чи вікторини допомагають студентам залишатися у тонусі та освоювати програму дисципліни, не відкладаючи підготовку на сесійний період. В рамках дистанційного навчання пропонується виконувати контрольні роботи з умовою доступу до проходження наступної частини курсу, використовувати модульну систему організації курсу, що дозволяє не лише знизити прокрастинацію, а й оцінювати компетентність студентів протягом усього семестру, а також більш ефективно складати зміст підсумкових випробувань за курсом. У разі, якщо студент не може вчасно надати роботи або погано здає сесію, ефективним буде складання письмового плану закриття навчальних заборгованостей, контроль викладачем реалізації плану та допомога у плануванні діяльності протягом наступного семестру. Як показує досвід, залучені до такої програми допомоги студенти, справді здають минулі заборгованості, а в новому семестрі отримують вищі оцінки та не накопичують боргів.

Викладачі, особливо куратори академічних груп, мають бути мотивованими та мотивувати студентів на те, щоб самостійно розбиратися з явищем прокрастинації і враховувати це в своїй виховній роботі зі студентами. Виховна функція вкрай важлива у процесі роботи викладачів ЗВО. Педагоги несуть професійну та особисту відповідальність за якість підготовки фахівців і вони в силах допомогти молодим людям вчитися краще, отримувати задоволення від навчання та від майбутньої професійної діяльності.

КЛІПОВЕ МИСЛЕННЯ: ВТРАЧЕНІ ПАЗЛИ

*Подліанова Олена Іванівна, к.мед.н., доцент кафедри дитячих хвороб;
Котлова Юлія Валентинівна, к.мед.н., доцент кафедри дитячих хвороб;
Дмитрякова Галина Миколаївна, асистент кафедри дитячих хвороб,
Запорізький державний медичний університет*

Термін «кліпове мислення» був запропанований Ф. І. Гиренком у філософсько-психологічному контексті наприкінці 90-х рр. ХХ ст. як частина «кліпової культури», феномена, який вперше використав американський футуролог Е. Тоффлер [3]. Під терміном «кліпове мислення» розуміється емоційне сприйняття коротких, розрізнених, візуальних блоків інформації без подальшого аналітичного та логічного осмислення. Воно все більше

притаманне поколінню, яке зростає в умовах поширення цифрових технологій у сфері повсякденного життя, освіти та професійної діяльності.

Ці тенденції сучасного життя конфліктують із системою медичної освіти, яка відрізняється традиційною консервативністю, потребує вивчення великого обсягу навчального матеріалу, систематизації отриманих знань, формування клінічного мислення, аналізу та логічного осмислення отриманої інформації, роботи з першоджерелами [1, с.13]. Але «поколінню Z» важко адаптуватися до такої системи здобуття знань, бо молодь привчилася отримувати навчальний матеріал в стислій формі, не має навичок ретельної роботи з науковою літературою та звички до творчої активності. «Кліпове мислення» може ускладнити комунікацію між викладачем та учнем, які звикли думати по-різному. Тому в епоху «цифрового покоління» суттєвим стає питання про готовність викладачів радикальним чином трансформувати свою діяльність під запити та особливості стилю навчання сучасної молоді.

Метою нашої роботи було дослідження наявності «кліпового мислення» у лікарів-інтернів різних спеціальностей та викладачів, які працюють з ними, за допомогою тесту М. Б. Літвінової [2]. Згідно з тестом, кліповим вважається мислення за результатами 15 балів і вище; лінійним («книжковим») – за результатами нижче 11 балів. Статистичне оброблення отриманих результатів проведено з використанням програмного забезпечення Statistica 10.0 (StatSoftInc., № JPZ804I382130ARCN10-J) непараметричними методами – описовим (медіана (Me), межі квартильних відрізків [Q25%; Q75%]), перевіркою рівності медіан кількох вибірок – критерієм Крускала-Уоліса; кореляційним аналізом за методом Спірмена, достовірність вважали наявною при $p < 0,05$.

Тестове опитування проведено серед 30 лікарів-інтернів 1 року навчання різних спеціальностей та 19 викладачів кафедр педіатрії ЗДМУ. За результатами тесту лікарі-інтерни перебувають у групі ризику (13 [12;16] балів) за кліповим мисленням, тоді як викладачі демонструють класичний тип «книжкового» мислення (11 [9;13] балів). Однак, існує неоднорідність у типі мислення серед викладацького складу: показник «кліпового мислення» вищий у викладачів вікової категорії 30-40 років (14 [12;15] балів) і дорівнює показник лікарів-інтернів. Цей факт зближення способу мислення педагогів і учнів відбиває загальні тенденції формування кліпового мислення та свідчить про взаєморозуміння представників різних поколінь та адаптацію форм навчального процесу до потреб і можливостей учнів.

Інформаційні системи, які стрімко розвиваються, безпосередньо впливають на формування свідомості майбутнього лікаря. За допомогою «кліпового мислення» образи сприймається швидко, інформація миттєво оброблюється та трансформується в певні медичні дії та маніпуляції які є професійними компетенціями лікаря. З іншого боку, використовуючи у навчанні тільки «кліпове мислення», інтерн бачить лише поверхневі та загальні риси явища, не вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та будувати довгі логічні ланцюжки. Тому майстерність викладача полягає у вмілому поєднанні традиційного викладання медичної дисципліни із позитивними

складовими сучасного «кліпового» мислення. При плануванні занять, за нашою думкою, слід розбивати навчальний матеріал на короткі блоки із різною формою подачі матеріалу. Доцільно буде використовувати інноваційні методики викладання, в тому числі такі, що мають звичайну для сучасної молоді людини «кліповість»: з наочними, яскравими, легкими до запам'ятовування подачею інформації та її формулюванням. Педагог повинен відчувати тенденції часу, мати гнучкість мислення, креативність та професіоналізм щоб допомогти майбутньому лікарю зібрати всі пазли разом для створення цілісної картини його майбутньої професії.

Список використаних джерел

1. Клигуненко Е.Н. с соавт. Клиническое и клиповое мышление в процессе обучения врачей-интернов/ Е.Н.Клигуненко, В.В.Ехалов, О.В.Кравец, Е.А.Куш, В.А.Сединкин //Медицина невідкладних станів. — 2018, № 6 (93). — С. 12-23.

2. Літвінова М. Б. Досвід діагностування кліпового мислення // Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки. - 2017. - Вип. 76(3). - С. 140-145.

3. Тоффлер Э. Шок будущего: Пер. с англ. - М.: ООО "Издательство АСТ", 2002. - 557, [3] с. - (Philosophy).

ОПТИМІЗАЦІЯ ПІДХОДІВ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

*Візір Вадим Анатолійович, д.мед.н., професор,
Деміденко Олександр Вікторович, к.мед.н., доцент,
Садомов Антон Сергійович, к.мед.н., доцент,
Приходько Ігор Борисович, к.мед.н., доцент,
Буряк Віктор Валерійович, к.мед.н., доцент,*

*Шолох Сергій Григорович, к.мед.н., асистент, кафедра внутрішніх хвороб 2,
Запорізький державний медичний університет*

Розвиток вищої медичної освіти в Україні відбувається з урахуванням певних принципів, зокрема професіоналізації та виховання не лише фахової, а й загально-гуманітарної культури. При цьому необхідно враховувати традиції, що склалися в системі медичної освіти, специфіку самої медичної освіти та сучасні зміни [1, с. 160; 2, с. 29]. Відносно студента освіта - це одночасно і процес і результат навчання, в змісті якого важливим є як зовнішній аспект - освітнє середовище, так і внутрішній – особистісні характеристики студента. При цьому, з точки зору лікаря-викладача, безпосередньої уваги потребує педагогічна взаємодія між учасниками навчального процесу.

На сьогодні в університеті ми маємо цілком продуману систему підготовки іноземних студентів, яка удосконалювалася не один рік. Однак зміни технологій навчання вимагають переорієнтації діяльності викладача з інформаційної на організаційну, а направленості студента не тільки на засвоєння навчального матеріалу, але і на контрольовану самостійну пізнавальну діяльність. Важливою є також необхідність створення умов